

عید فطر

روز اول ماه شوال و پایان ماه رمضان، عید فطر از مهم‌ترین جشن‌ها و اعیاد مسلمانان می‌باشد. پرداخت زکات فطره (پرداخت فطره آنلاین) در این روز بر مسلمانان واجب و پرداخت زکات فطره به نوعی توجه دین به پیوند عبادت با روابط اجتماعی را نشان می‌دهد.

زکات فطره یا فطره

زکات فطره یکی از فروغ دین اسلام است که در شب عید فطر، بر افراد واجد شرایط واجب می‌شود که مقدار آن برای هر یک صاع که تقریباً ۳ کیلوگرم قوت غالب (غذای روزمره) مورد استفاده افراد است که می‌تواند گندم (برای کسانی که بیشتر نان می‌خورند) یا برنج یا ذرت یا کشمش یا خرما و مانند اینها باشد که می‌توانید از طریق فرم پرداخت فطره آنلاین مبلغ آنرا محاسبه و پرداخت نمائید. مبلغ هر یگ از موارد در بخش خود درج گردیده و با اعلام تعداد افراد خانواده محاسبه و اعلام می‌گردد.

احکام زکات فطره

غیر سید نمی‌تواند به سید فطریه بدهد حتی اگر سیدی نان خور او باشد نمی‌تواند فطره او را به سید دیگر بدهد. مثلاً کسی که همسرش سید است ولی خودش سید نیست زکات فطره همسرش را نیز نمی‌تواند به سید بپردازد.

شرایط پرداخت فطره

بر کسی که خودش فقیر نباشد واجب است برای خود و تمام کسانی که تحت تکفل او هستند زکات فطره بپردازد.

زمان پرداخت فطره

از غروب آفتاب شب عید فطر تا ظهر روز عید بایستی مبلغ زکات فطره پرداخت شود.

آثار و برکات پرداخت زکات فطره

۱. زکات فطره مکمل و تمام کننده روزه است؛ همان گونه که درود و صلوات بر پیامبر اسلام صلی الله علیه وآله مکمل و تمام کننده نماز است.
۲. باعث قبولی روزه ماه مبارک رمضان می‌گردد.
۳. موجب حفظ انسان از مرگ در آن سال می‌شود.
۴. باعث سلامتی جسم و پاکسازی روح از رزایل اخلاقی است. در روایتی در تفسیر آیه شریفه «قد افلح من زکیها» آمده است: منظور از تزکیه زکات فطره است.

۵. مکمل و تمام کننده زکات مال است.

یکی از فرایض مهم اسلامی، بلکه از ضروریات اسلام، زکات است. خداوند متعال در قرآن کریم در ۳۰ مورد زکات را تذکر داده است و در بسیاری از این موارد آن را در ردیف نماز ذکر کرده است.

اهمیت زکات در فرمایشات معصومین علیه السلام

حضرت باقر (علیه السلام) فرمودند:

«خداوند زکات را قرین نماز قرار داده و فرموده است (أَقِمْوْا الصَّلٰوةَ وَ آتُوا الزَّكٰتَ) نماز را بجا آورید و زکات را بپردازید بنابراین کسی که نماز می خواند ولی از دادن زکوة امتناع می ورزد مثل این است که اصلاً نماز را نیز بجا نیاورده است».

حضرت رضا (علیه السلام) فرمودند:

«خداوند سه چیز را توأمان با سه چیز دیگر مورد امر خود قرار داده است»:

۱. به نماز و زکات با هم امر فرموده است بنابراین کسی که نماز می خواند ولی زکات نمی دهد، نماز او مورد قبول در گاه خداوند نخواهد شد.
۲. به سپاسگزاری خود با سپاسگزاری از پدر و مادر با هم امر نموده است و کسی که نسبت به پدر و مادر خود شکر گزار نباشد نسبت به خداوند نیز شاکر و سپاسگزار نخواهد بود.
۳. به رعایت تقوا و صلح رحم (داشتن ارتباط با خویشاوندان) با هم امر کرده است: بنابراین کسی که ارتباط را با خویشاوندان خود قطع کند، نسبت به خداوند تقوا را مراعات نکرده است.

حضرت صادق (علیه السلام) فرمودند:

«کسی که به اندازه یک قیراط (مقدار بسیار کمی است) از زکوة مال خود نپردازد، دارای ایمان و اسلام کامل نیست».

در احادیث وارده از اهل بیت عصمت و طهارت (علیهم السلام) دادن زکوة را موجب آثار و عواقب نیک و فضیلت های بسیار از قبیل بخشیده شدن گناهان، آسانی حساب در روز قیامت، نمو و افزایش ثروت و مال و وسعت امکانات اقتصادی و خاموش شدن آتش غضب خداوند و افزایش عمر معرفی می کنند و گروه دیگری از عواقب زیانباری که بر ترک زکوة مترتب می گردد، سخن می گویند.

حضرت باقر (علیه السلام) فرمودند:

«در کتاب حضرت علی (علیه السلام) از حضرت رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) نقل شده است که آن حضرت فرمودند: هنگامی که مردم از دادن زکات فطره امتناع بورزند، زمین نیز برکات خود را از مردم منع می‌کند و از زراعت‌ها و میوه‌ها و معادن، استفاده‌های مطلوب بدست نمی‌آید».

حضرت صادق (علیه السلام) از پدران بزرگوار خود نقل می‌کند که حضرت پیغمبر (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند: «هیچ بنده ای نیست که از دادن زکات مال خود خودداری و مال او افزایش پیدا کند».

رستگاری در پرداخت زکات فطره

از امام صادق علیه السلام درباره آیه «قد افلح من تزکی» رستگار شد کسی که زکات داد. سؤال شد؛ فرمودند: یعنی کسی که زکات فطره اش را بپردازد.

کمال روزه در پرداخت زکات فطره

امام صادق (علیه السلام) فرمودند: از کمال روزه، پرداخت زکات {فطره} است، همانگونه که صلوات بر پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) از کمال نماز است؛ زیرا کسی که روزه بگیرد اما زکاتش را عمداً ترک کند و نپردازد روزه ای برای او نیست همانگونه که کسی که صلوات بر پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) را در نماز ترک کند نمازی برای او نیست.

چه چیزهایی را می‌توان فطره داد؟

پاسخ‌های مراجع تقلید به سؤالاتی پیرامون اینکه چه چیزهایی را می‌توان فطره داد؛

نظر مقام معظم رهبری

اگر از گندم، جو، خرما، برنج و مانند اینها داده شود، کفایت می‌کند و منحصر به قوت غالب نیست. شخص باید برای خودش و کسانی که نان خور او محسوب می‌شوند، برای هر نفر سه کیلو از خوراک مردم (مانند گندم، جو، خرما، کشمش، برنج، ذرت و یا مانند اینها) و یا پول یکی از آنها را به مستحق بدهد.

نظر آیت الله صافی گلپایگانی

جنس زکات فطره، گندم، جو، خرما، کشمش، برنج، ذرت و مانند اینهاست، و نیز اگر پول یکی از اینها داده شود، کافی است گندم یا چیز دیگری را که برای فطره می‌دهد، باید به جنس دیگر یا خاک مخلوط نباشد، و چنانچه مخلوط باشد، اگر خالص آن به یک صاع که تقریباً سه کیلو است برسد، یا آنچه مخلوط شده به قدری کم باشد که قابل اعتنا نباشد اشکال ندارد.

اگر فطره را از چیز معیوب بدهد کافی نیست. کسی که فطره چند نفر را می‌دهد، لازم نیست همه را از یک جنس بدهد و اگر مثلاً فطره بعضی را گندم و فطره بعض دیگر را جو بدهد کافی است.

طبق نظر آیت الله سیستانی

کسی که موقع غروب شب عید فطر، بالغ و عاقل است، و بیهوش و فقیر و برده نیست، باید برای خودش و کسانی که نان خور او هستند، هر نفری یک صاع که گفته می‌شود تقریباً سه کیلو است از غذاهای معمول در شهرش مانند گندم یا جو یا خرما یا کشمش، یا برنج یا ذرت به مستحق بدهد، و اگر بجای آن پول هم بدهد، کافی است، و احتیاط لازم آن است که از غذاهایی که در شهرش معمول نیست ندهد هرچند گندم یا جو، یا خرما یا کشمش باشد.

گندم یا چیز دیگری را که برای فطره میدهد باید به جنس دیگر، یا خاک مخلوط نباشد، و چنانچه مخلوط باشد، اگر خالص آن به یک صاع برسد، و بدون جدا کردن قابل استفاده باشد، یا جدا کردن آن زحمت فوق‌العاده نداشته باشد، یا آنچه مخلوط شده به قدری کم باشد که قابل اعتنا نباشد، اشکال ندارد.

اگر فطره را از چیز معیوب بدهد، بنا بر احتیاط واجب کافی نیست.

طبق نظر آیت الله مکارم شیرازی

یک صاع باید از یک جنس باشد. انسان نمی‌تواند نصف صاع را از یک جنس (مثلاً گندم) و نصف صاع را از جنس دیگر (مثلاً جو) بدهد، مگر این که مخلوط آن دو غذای معمول آن محل باشد.

برخی مسائل زکات فطره

مسئله ۲۰۰۳ - کسی که موقع غروب شب عید فطر، بالغ و عاقل است، و بیهوش و فقیر و برده نیست، باید برای خودش و کسانی که نان خور او هستند، هر نفری یک صاع که گفته می‌شود تقریباً سه کیلو است از غذاهای معمول در شهرش مانند گندم یا جو یا خرما یا کشمش، یا برنج یا ذرت به مستحق بدهد، و اگر بجای آن پول هم بدهد، کافی است، و احتیاط لازم آن است که از غذاهایی که در شهرش معمول نیست ندهد هرچند گندم یا جو، یا خرما یا کشمش باشد.

مسئله - اگر کسی را که نان خور اوست و در شهر دیگر است وکیل کند که از مال او فطره خود را بدهد، چنانچه اطمینان داشته باشد که فطره را میدهد، لازم نیست خودش فطره او را بدهد.

مسئله - اگر در موقع غروب شب عید فطر، شرایط وجوب زکات فطره نباشد ولی پیش از ظهر روز عید آن شرایط پیدا شود، احتیاط واجب آن است که زکات فطره را بدهد.

مسئله - کسی که دیگری باید فطره او را بدهد، واجب نیست فطره خود را بدهد، ولی اگر او فطره را ندهد یا نتواند بدهد، بر خود انسان - بنا بر احتیاط - واجب می‌شود که چنانچه دارای شرایط گذشته در مسئله (۲۰۰۳) باشد فطره خویش را بدهد.

مسئله - اگر کسی که فطره او بر دیگری واجب است خودش فطره را بدهد، از کسی که فطره بر او واجب شده ساقط نمیشود.

مسأله - کسی که سید نیست، نمی‌تواند به سید فطره بدهد، حتی اگر سیدی نان خور او باشد، نمی‌تواند فطره او را به سید دیگری بدهد.

مسأله - اگر انسان کسی را که اجیر مینماید مانند بنّاء و نجّار، و خادم، مخارج او را بدهد به طوری که نان خور او محسوب شود، باید فطره او را هم بدهد، ولی چنانچه فقط مزد کارش را بدهد، واجب نیست فطره او را بدهد.

قضا و كفارة روزه

روزه قضا

اگر کسی روزه را در وقت آن نگیرد باید روز دیگری به جای آن روزه بگیرد پس روزه ای که بعد از وقت آن به جا آورده می‌شود، "روزه قضا" نام دارد.

كفارة روزه

۱- اگر عمداً روزه ماه رمضان را نگیرد، یا عمداً آن را باطل کند، قضا و كفاره واجب می‌شود.

۲- كفارة، همان جریمه‌ای است که برای باطل کردن روزه معین شده است و عبارت است از:

* آزاد کردن یک برده

* دو ماه روزه گرفتن که سی و یک روز آن باید پی در پی باشد

* طعام دادن به شصت فقیر به مقداری که یک وعده غذا بخورند سیر شوند، یا دادن یک مدّ طعام به هر یک از آنها

۳- کسی که كفاره بر او واجب شود، یکی از این سه را انجام دهد و چون امروزه برده به معنای فقهی آن یافت نمی‌شود، مورد دوم یا سوم را انجام می‌دهد. اگر هیچ یک از اینها برایش مقدور نیست، هر مقدار که می‌تواند باید به فقیر طعام بدهد و اگر اصلاً نتواند طعام بدهد، باید استغفار کند.

۴- کسی که میخواهد دو ماه كفارة روزه ماه رمضان را بگیرد، باید ابتدا سی و یک روز آن را پی در پی بگیرد و اگر بقیه آن پی در پی نباشد اشکال ندارد.

در این موارد بجا آوردن قضاى روزه واجب است ولی كفاره ندارد:

۱- روزه‌دار عمداً قی کند.

۲- در ماه رمضان غسل جنابت را فراموش کند و با حال جنابت، یک یا چند روزه بگیرد.

۳- در ماه رمضان، بدون این که تحقیق کند صبح شده یا نه؟ کاری کند که روزه را با تطل کند، مثلاً آب بخورد و بعداً معلوم شود صبح بوده است.

۴- کسی که بگوید: صبح نشده و روزه‌دار با اعتماد به گفته او، کاری کند که روزه را باطل می‌کند، و بعداً معلوم شود صبح بوده است.

۵- بر اثر نداشتن مساله، مبطلی انجام داده ولی نمی‌توانسته مساله را یاد بگیرد، یا اصلاً متوجه نبوده.

۶- به سبب بیماری روزه نگیرد و بیماریش پس از ماه رمضان برطرف شود.

مواردی که فقط باید برای هر یک روز یک مد طعام به فقیر داده شود:

۱- به سبب بیماری نتواند روزه بگیرد و تا سال بعد طول بکشد و اگر چنانچه بیماری او تا چندین سال طول بکشد قضای سال آخر را باید بجا آورد.

۲- کسی که به سبب پیروی، روزه گرفتن برایش مشقت دارد و بعد از ماه رمضان هم نمی‌تواند قضای آن را بجا آورد.

مواردی که باید قضای روزه را بجا آورد و برای هر یک روز یک مد طعام به فقیر بدهد:

۱- با عذر، مثلاً در سفر روزه نگرفته و بعد از ماه رمضان عذر بر طرف شده و تا ماه رمضان سال بعد عمداً قضای آن را بجا نیاورده است ولی اگر سال‌های بهد هم بجا نیاورد چیزی اضافه بر قضا و یک مدّ طعام واجب نیست.

۲- موقعی که عذر دارد، تصمیم او بر این است که بعد از برطرف شدن عذر، قضای روزه را بجا آورد و عذر برطرف شود و پیش از آنکه قضا کند در تنگی وقت عذری برایش پیدا شود، قضای آن واجب و یک مدّ طعام احتیاط واجب است.

۳- در قضای روزه کوتاهی کند و وقت تنگ شود و در تنگی وقت عذری برایش پیش آید.

۴- مرضی دارد که زیاد تشنه می‌شود و روزه گرفتن برایش مشقت دارد، اگر میتواند قضای آن را بجا آورد باید اضافه بر یک مدّ طعام، بنابر احتیاط واجب قضای آن را هم بجا آورد.

۵- با واسطه عذری، غیر بیماری مانند مسافرت، روزه ماه رمضان را نگیرد و عذر او تا ماه رمضان سال بعد طول بکشد، قضای آن را بجا آورد و بنابر احتیاط مستحب برای هر روز یک مدّ طعام به فقیر بدهد.

احکام قضا و كفارة روزه

۱- لازم نیست قضای روزه را بجا آورد، ولی بنابر احتیاط واجب باید تا رمضان سال بعد انجام دهد.

۲- کسی که قضای روزه ماه رمضان را گرفته، اگر بعدالظهر عمداً آن را باطل کند، باید به ده فقیر، هر کدام یک مدّ طعام بدهد و اگر نمی‌تواند طعام بدهد، بنابر احتیاط واجب باید سه روز پی در پی روزه بگیرد.

۳- کسی که سبب پیروی نمی‌تواند روزه بگیرد و بعد از ماه رمضان هم نمی‌تواند قضای آن را انجام دهد. ولی اگر روزه گرفتن برایش دشوار است، باید برای هر روز، یک مدّ طعام به فقیر بدهد.